EUROOPAN PARLAMENTIN PÄÄTÖSLAUSELMA (EU) 2021/1645,

annettu 29 päivänä huhtikuuta 2021,

joka sisältää huomautukset, jotka ovat erottamaton osa päätöstä vastuuvapauden myöntämisestä Euroopan unionin energia-alan sääntelyviranomaisten yhteistyöviraston (ennen 4. heinäkuuta 2019: energia-alan sääntelyviranomaisten yhteistyövirasto) talousarvion toteuttamisesta varainhoitovuonna 2019

EUROOPAN PARLAMENTTI, joka

— ottaa huomioon päätöksensä vastuuvapauden myöntämisestä Euroopan unionin energia-alan sääntelyviranomaisten yhteistyöviraston talousarvion toteuttamisesta varainhoitovuonna 2019,

— ottaa huomioon työjärjestyksen 100 artiklan ja liitteen V,

— ottaa huomioon talousarvion valvontavaliokunnan mietinnön (A9-0078/2021),

A. toteaa, että energia-alan sääntelyviranomaisten yhteistyöviraston tulo- ja menotaulukon ([1]) mukaan sen lopullinen talousarvio varainhoitovuodeksi 2019 oli 16 147 153 euroa, mikä merkitsee 19,06 prosentin lisäystä vuoteen 2018 verrattuna; toteaa, että viraston talousarvio rahoitetaan kokonaisuudessaan unionin talousarviosta;

B. ottaa huomioon, että tilintarkastustuomioistuin toteaa kertomuksessaan viraston tilinpäätöksestä varainhoitovuodelta 2019 saaneensa kohtuullisen varmuuden siitä, että viraston tilit olivat luotettavat ja tilien perustana olevat toimet olivat lailliset ja sääntöjenmukaiset;

Talousarvio- ja varainhallinto

1. panee tyytyväisenä merkille, että varainhoitovuonna 2019 toteutetun talousarvion seurannan tuloksena talousarvion toteutusaste oli 99,50 prosenttia, mikä merkitsee viraston suunnitellun 95 prosentin tavoitteen ylittämistä ja 0,25 prosentin lisäystä vuoteen 2018 verrattuna; toteaa, että maksumäärärahojen käyttöaste oli 81,35 prosenttia, mikä merkitsee 1,62 prosentin lisäystä vuoteen 2018 verrattuna;

Toiminnan tuloksellisuus

2. panee merkille, että virasto käyttää edelleen keskeisinä tulosindikaattoreina tiettyjä mittareita, joilla arvioidaan sen toiminnasta saatavaa lisäarvoa ja erityisesti verkkosääntöjen vaikutusta ja tuloksellisuutta, pidetään kirjaa kaikista määrätyistä seuraamusmaksuista ja parannetaan sen talousarviohallintoa;

3. toteaa, että virasto antoi onnistuneesti unionin sähkö- ja kaasumarkkinoita koskevia merkittäviä päätöksiä, lausuntoja ja suosituksia, jotka johtuivat asetuksen (EU) N:o 1227/2011 ([2]) (REMIT-asetus) hyväksymisestä; toteaa huolestuneena, että osa tehtävistä siirrettiin tärkeysjärjestyksessä alemmas tai jätettiin toteuttamatta resurssipulan vuoksi;

4. panee tyytyväisenä merkille, että virasto on edelleen ulkoistanut kirjanpitotehtäviään komissiolle ja jakanut resursseja unionin muiden virastojen kanssa henkilöstöhallinnon, tieto- ja viestintätekniikan hallinnoinnin, talousarvion ja rahoituksen, hankintojen ja toimitilojen hallinnoinnin aloilla; katsoo, että tällaisesta toiminnasta muidenkin unionin toimielinten kannattaisi ottaa esimerkkiä;

5. kehottaa virastoa kehittämään edelleen synergioitaan ja lisäämään yhteistyötä ja hyvien käytäntöjen vaihtoa muiden unionin virastojen kanssa tehokkuuden parantamiseksi (henkilöresurssit, kiinteistöjen hallinnointi, tietotekniikkapalvelut ja turvallisuus);

([1]) EUVL C 120, 29.3.2019, s. 139.

([2]) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1227/2011, annettu 25. lokakuuta 2011, energian tukkumarkkinoiden eheydestä ja tarkasteltavuudesta (EUVL L 326, 8.12.2011, s. 1).

6. korostaa, että on tärkeää lisätä viraston sisäisten toimintojen ja hallinnointimenettelyjen digitalisaatiota; korostaa, että viraston on jatkossakin toimittava tässä suhteessa ennakoivasti, jottei virastojen välille pääse missään tapauksessa syntymään digitaalista kuilua; kiinnittää kuitenkin huomiota siihen, että on toteutettava kaikki tarvittavat turvatoimet, jotta vältetään käsiteltyjen tietojen verkkoturvallisuuteen kohdistuvat riskit;

Henkilöstöpolitiikka

7. panee merkille, että 31. joulukuuta 2019 henkilöstötaulukko toteutui 100-prosenttisesti ja että unionin talousarviossa hyväksytyistä 67 väliaikaisesta toimesta 67 oli täytettynä (vuonna 2018 hyväksyttyjä toimia oli myös 67); panee merkille, että vuonna 2019 viraston palveluksessa työskenteli lisäksi 26 sopimussuhteista toimihenkilöä ja neljä kansallista asiantuntijaa;

8. toistaa olevansa huolissaan siitä, että sukupuolet ovat epätasapuolisesti edustettuina viraston ylimmässä johdossa (viisi miestä ja yksi nainen) ja johtokunnassa (11 miestä ja 7 naista); pyytää unionin toimielimiä ottamaan huomioon, että on tärkeää varmistaa sukupuolten tasapuolinen edustus nimitettäessä jäseniä viraston johtokuntaan;

9. panee huolestuneena merkille, että virastossa vuokratyöntekijät ovat hoitaneet pitkäaikaisia tehtäviä viraston suoraan palkkaamassa henkilöstössä olevan vajeen täyttämiseksi;

10. panee huolestuneena merkille, että tilintarkastustuomioistuimen erityiskertomuksen nro 22/2020 ”EU:n virastojen tulevaisuus – joustavuutta ja yhteistyötä voidaan vielä lisätä” mukaan virastoa vaivaa resurssien vähäisyys, joka on johtanut monien tehtävien siirtämiseen tärkeysjärjestyksessä alemmas;

11. pitää myönteisenä, että virasto on saanut lisäresursseja ”Puhdasta energiaa kaikille eurooppalaisille” -säädöspaketin yhteydessä;

12. huomauttaa, että virasto on tehnyt päätöksen ihmisarvon suojelusta ja häirinnän ehkäisemisestä, että siellä on järjestetty useita koulutustilaisuuksia, jotta henkilöstön jäsenille voidaan tiedottaa ja heitä voidaan valistaa asiasta, ja että koulutus on pakollista kaikille uusille tulokkaille; panee merkille, että yhdestä väitetystä häirintätapauksesta ilmoitettiin mutta yhtään tapausta ei tutkittu tai viety tuomioistuimen käsiteltäväksi;

13. on huolissaan viraston johtokunnan suuresta koosta, sillä se vaikeuttaa päätöksentekoprosessia ja aiheuttaa huomattavia hallinnollisia kustannuksia;

14. kehottaa virastoa kehittämään edelleen pitkän aikavälin henkilöstöhallinnon kehystä, jossa käsitellään työ- ja yksityiselämän tasapainoa, elinikäistä ohjausta ja urakehitystä, sukupuolten tasapuolista edustusta, etätyötä, maantieteellisen jakauman tasapainoa sekä vammaisten henkilöiden palvelukseenottoa ja integrointia;

Kestävyys

15. pitää valitettavana, että virasto ei ole asettanut hiilidioksidipäästöjen vähentämistavoitteita; panee kuitenkin tyytyväisenä merkille viraston pyrkimykset ympäristöystävällisten puitteiden luomiseksi sekä kaikki toimet, joita virasto on toteuttanut hiilijalanjälkensä ja energiankulutuksensa pienentämiseksi ja paperittoman työnkulun kehittämiseksi;

Hankinnat

16. panee merkille, että vuonna 2019 saatiin päätökseen 67 hankintamenettelyä, kun suunniteltu määrä oli 47; panee merkille, että tilintarkastustuomioistuimen sähköisten hankintamenettelyjen käyttöä koskevan huomautuksen jälkeen virasto otti sähköisen tarjouskilpailun käyttöön vuonna 2019, ja toteaa, että virasto on ottamassa tarjousten sähköisen toimittamisen käyttöön vuonna 2020;

17. toteaa, että tilintarkastustuomioistuin antoi varauman sisältävän lausunnon tilien perustana olevien maksujen laillisuudesta ja sääntöjenmukaisuudesta ja että sääntöjenvastaisten maksujen määrä oli 988 138,00 euroa eli 6,3 prosenttia kaikista viraston suorittamista maksuista vuonna 2019; toteaa, että havaitut sääntöjenvastaiset maksut liittyivät kahteen sääntöjenvastaiseen hankintamenettelyyn, joita ei toteutettu sääntöjen mukaisesti kilpailumenettelyä noudattaen;

18. panee merkille viraston vastauksen tilintarkastustuomioistuimen havaintoon ja toimenpiteet, joita virasto on toteuttanut estääkseen sääntöjenvastaisten hankintamenettelyjen toistumisen;

19. pitää valitettavana, että tilintarkastustuomioistuin antoi kahden sääntöjenvastaisen hankintamenettelyn johdosta varauman sisältävän lausunnon, jonka mukaan virasto ei ollut kilpailuttanut kyseisiä hankintoja asianmukaisesti, joten kaikki menettelyihin liittyvät maksut olivat sääntöjenvastaisia; on erittäin huolestunut siitä, että sääntöjenvastaisten hankintamenettelyjen pohjalta tehtyihin sopimuksiin perustuvat sääntöjenvastaiset maksut olivat 6,3 prosenttia viraston vuonna 2019 suorittamien maksujen kokonaismäärästä;

Eturistiriitojen ennaltaehkäisy ja hallinta sekä avoimuus

20. panee merkille viraston nykyiset toimet ja jatkuvat pyrkimykset, joiden tarkoituksena on turvata avoimuus sekä eturistiriitojen ennaltaehkäisy ja hallinta ja varmistaa väärinkäytösten paljastajien suojelu; panee merkille, että vuonna 2019 todettiin yksi eturistiriitatapaus, jossa sääntelyneuvosto ja henkilöstöhallinto päättivät tapauksen arvioituaan kuitenkin olla ryhtymättä lisätoimiin;

21. panee tyytyväisenä merkille, että johtokunnan jäsenten ja ylimmän johdon ansioluettelot ja sidonnaisuuksia koskevat ilmoitukset julkistetaan viraston verkkosivustolla;

22. panee merkille, että virasto on edelleen pyrkinyt lisäämään avoimuutta toiminnastaan raportoimalla viraston henkilöstön ulkoisten sidosryhmien kanssa järjestämistä kokouksista ja etenkin johtajan tapaamisista organisaatioiden ja itsenäisten ammatinharjoittajien kanssa ja että näistä on saatavilla tietoja viraston verkkosivustolla;

23. panee huolestuneena merkille tilintarkastustuomioistuimen havainnon, jonka mukaan palvelukseenottomenettelyjä ei sovellettu asianmukaisesti valintamenettelyissä ja ettei virasto siten ole noudattanut yhdenvertaisen kohtelun periaatetta eikä soveltanut sisäisen valvonnan standardeja vaikuttavasti;

24. korostaa, että unionin toimielimiin ja virastoihin sovellettavan nykyisen eettisen kehyksen merkittäviä epäkohtia ovat sen hajanaisuus ja voimassa olevien säännösten epäjohdonmukaisuus; korostaa, että näitä kysymyksiä olisi käsiteltävä vahvistamalla yhteinen eettinen kehys, jolla varmistetaan tiukkojen eettisten normien soveltaminen unionin toimielimiin ja virastoihin;

25. korostaa, että tietyt virkamiehet täyttävät eturistiriidattomuudesta annetut ilmoitukset ja arvioivat eettisten normien noudattamisen itse; painottaa kuitenkin, että tällaiset omat ilmoitukset ja itse tehdyt arviot eivät riitä ja siksi tarvitaan täydentävää valvontaa;

Sisäiset kontrollit

26. panee merkille, että virasto ilmoitti sisäisen valvontakehyksensä olevan vaikuttava ja että sen täytäntöönpanon vuosiarvioinnissa ei tullut ilmi puutteita lukuun ottamatta yhtä vähäistä epäkohtaa, joka liittyi poikkeuksia koskevasta luettelosta puuttuviin tietoihin; panee huolestuneena merkille, että tilintarkastustuomioistuin totesi, ettei poikkeuksia koskevaa luetteloa ollut täytetty asianmukaisesti; suosittelee, että virasto kirjaa luetteloon kaikki poikkeukset ja noudattamatta jättämistä koskevat tapaukset ja että ne otetaan asianmukaisesti huomioon sisäisen valvontakehyksen vuosiarvioinnissa;

27. toteaa, että viraston strateginen tarkastussuunnitelma vuosiksi 2017–2019 toteutui kaikilta osin ja että sisäinen tarkastus määritti tarkastuskohteet seuraavaa suunnittelujaksoa varten;

28. toteaa, että sisäisen tarkastuksen riskinarvioinnin osoittamasta viidestä toimesta saatettiin loppuun kolme, jotka koskivat toiminnan jatkuvuuden, asiakirjahallinnon ja verkkosääntöjen täytäntöönpanon seurannan alaa; kehottaa virastoa tiedottamaan vastuuvapauden myöntävälle viranomaiselle käynnissä olevien IT-hallintoa ja REMIT-asetuksen mukaista markkinavalvontaa koskevien toimien edistymisestä;

Muita huomautuksia

29. toteaa, että virasto kartoitti tietojen vaihtoon ja kyberturvallisuuteen liittyviä kehittämistarpeita ottamalla käyttöön mekanismin, jolla standardeja ja ohjeita arvioidaan vuosittain; panee merkille ulkopuolisen tahon perustaman tarkastusyksikön, jonka tarkoituksena on arvioida viraston menettelyjä kyberturvallisuuden näkökulmasta;

30. toteaa ilahtuneena viraston pyrkineen kehittymään kustannustehokkaaksi ja ympäristöystävälliseksi työpaikaksi;

31. viittaa vastuuvapauden myöntämistä koskevaan päätökseen liittyvien muiden, luonteeltaan yleisten huomautusten osalta erillisvirastojen toiminnan tuloksellisuudesta, varainhoidosta ja sen valvonnasta 29. huhtikuuta 2021 antamaansa päätöslauselmaan ([3]).

([3]) Hyväksytyt tekstit, P9_TA(2021)0215.